Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

4. června 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana spotřebitele – Směrnice 93/13/EHS – Článek 7 odst. 1 – Spotřebitelský úvěr – Přezkum zneužívající povahy smluvních ujednání – Nedostavení se spotřebitele k soudnímu jednání – Rozsah povinnosti soudu rozhodnout i bez návrhu“

Ve věci C-495/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sądu Okręgowego w Poznaniu (Krajský soud v Poznani, Polsko) ze dne 14. května 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 26. června 2019, v řízení

Kancelaria Medius SA

proti

RN,

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení M. Safjan, předseda senátu, C. Toader (zpravodajka) a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Kancelaria Medius SA D. Woźniakem, adwokat,

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

– za maďarskou vládu M. Z. Fehérem a R. Kissné Berta, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi N. Ruiz Garcíou a A. Szmytkowskou, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: polština.

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288, a tisková oprava, Úř. věst. 2016, L 303, s. 26).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Kancelaria Medius SA a RN ve věci pohledávky, kterou RN údajně dluží v rámci smlouvy o spotřebitelském úvěru.

Právní rámec

Unijní právo

3 Článek 1 odst. 1 směrnice 93/13 stanoví:

„Účelem této směrnice je sblížit právní a správní předpisy členských států týkající se zneužívajících ujednání ve smlouvách uzavíraných mezi prodávajícím zboží nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem.“

4 Článek 2 písm. b) a c) této směrnice definuje pojmy „spotřebitel“ a „prodávající nebo poskytovatel“ tak, že se rozumí:

„b) ‚spotřebitelem‘ fyzická osoba, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely, které nespadají do rámce její obchodní nebo výrobní činnosti nebo povolání;

c) ‚prodávajícím nebo poskytovatelem‘ fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávně nebo soukromoprávně vlastněná, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním.“

5 Článek 3 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Smluvní ujednání, které nebylo individuálně sjednáno, je považováno za zneužívající, jestliže v rozporu s požadavkem poctivosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.“

6 Článek 6 odst. 1 téže směrnice uvádí:

„Členské státy stanoví, že zneužívající ujednání použitá ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazná a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných zneužívajících ujednání.“

7 Článek 7 odst. 1 směrnice 93/13 stanoví:

„Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a soutěžitelů byly k dispozici odpovídající a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.“

Polské právo

8 Článek 339 Kodeksu postępowania cywilnego (občanský soudní řád) stanoví:

„1. Soud vydá rozsudek pro zmeškání, pokud se žalovaný nedostaví k jednání nebo se sice dostaví, ale jednání se i přes svoji přítomnost neúčastní.

2. V tom případě se tvrzení žalobce ke skutkovým okolnostem uvedeným v žalobě nebo v procesních podáních, která byla žalovanému doručena před ústním jednáním, považují za pravdivá, ledaže vzbuzují důvodné pochybnosti nebo byla uvedena s cílem obejít zákon.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

9 Kancelaria Medius, společnost se sídlem v Krakově (Polsko), která nabízí služby vymáhání pohledávek, podala žalobu proti RN k Sąd Rejonowy w Trzciance (okresní soud v Trzciance, Polsko), znějící na zaplacení částky ve výši 1 231 polských zlotých (PLN) (přibližně 272 eur), navýšené o úroky, na základě údajné smlouvy o spotřebitelském úvěru, kterou RN uzavřel se společností Kreditech Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (společnost s ručením omezeným), bankovním ústavem se sídlem ve Varšavě (Polsko), která je právní předchůdkyní společnosti Kancelaria Medius.

10 Na podporu své žaloby předala společnost Kancelaria Medius kopii rámcové smlouvy, která neobsahovala podpis RN, jakož i dokumenty potvrzující uzavření smlouvy o postoupení pohledávky s její právní předchůdkyní.

11 Sąd Rejonowy w Trzciance (okresní soud v Trzciance) měl za to, že dokumenty a důkazy předložené společností Kancelaria Medius neprokazují existenci uvedené pohledávky. Ačkoli se RN nedostavil k jednání, tento soud rozhodl rozsudkem pro zmeškání a žalobu zamítl.

12 Společnost Kancelaria Medius podala proti rozsudku Sądu Rejonowego w Trzciance (okresní soud v Trzciance) odvolání k Sądu Okręgowemu w Poznaniu (Krajský soud v Poznani, Polsko), přičemž tvrdila, že Sąd Rejonowy w Trzciance (okresní soud v Trzciance) měl podle čl. 339 odst. 2 občanského soudního řádu vycházet pouze z dokumentů, které mu předala.

13 Předkládající soud, k němuž bylo podáno toto odvolání, uvádí, že v polském právu se procesní pravidla týkající se rozsudku pro zmeškání použijí rovněž na věci zahájené na návrh prodávajících nebo poskytovatelů proti spotřebitelům.

14 Dále uvádí, že v projednávané věci byly podmínky rozsudku pro zmeškání splněny v souladu s článkem 339 občanského soudního řádu, jelikož žalovaný poté, co mu byla žaloba řádně doručena, neuplatnil procesní obranu, přičemž je třeba upřesnit, že podle článku 139 tohoto řádu se tzv. „náhradní“ doručení považuje za uskutečněné, pokud účastník řízení nepřevzal písemnost, kterou mu soud doručil, přestože tak mohl učinit.

15 Za těchto podmínek má tento soud pochybnosti o slučitelnosti takového vnitrostátního ustanovení, jako je čl. 339 odst. 2 občanského soudního řádu, s úrovní ochrany spotřebitele vyžadovanou směrnicí 93/13, zejména pokud jde o povinnost soudu zkoumat i bez návrhu případnou zneužívající povahu ujednání ve spotřebitelské smlouvě.

16 Předkládající soud uvádí, že znění čl. 339 odst. 2 občanského soudního řádu totiž soudu ukládá, aby proti spotřebiteli vydal rozsudek pro zmeškání, jehož skutkový základ tvoří pouze tvrzení žalobce, v projednávaném případě prodávajícího nebo poskytovatele, která se považují za pravdivá, ledaže tato

tvrzení vzbuzují „důvodné pochybnosti“ nebo má soud za to, že tato tvrzení „byla uvedena s cílem obejít právní předpisy“. Z toho přitom vyplývá, že čím jsou informace předložené prodávajícím nebo poskytovatelem stručnější, tím je menší pravděpodobnost, že soud bude mít „důvodné pochybnosti“.

17 Předkládající soud připomíná judikaturu Soudního dvora, zejména rozsudky ze dne 13. září 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, body 40 a 57), jakož i ze dne 3. dubna 2019, Aqua Med (C-266/18, EU:C:2019:282, bod 47), podle níž musí ustanovení vnitrostátního práva dodržovat zásadu rovnocennosti a právo na účinnou právní ochranu spotřebitele, jak je zakotveno v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie. I když byla zásada rovnocennosti ustanoveními čl. 339 odst. 2 občanského soudního řádu, který se použije na všechna vnitrostátní řízení v občanských věcech, respektována, zamýšlí se předkládající soud nad požadavkem práva na účinnou právní ochranu v případě, že by vnitrostátní soud neměl možnost i bez návrhu zkoumat zneužívající povahu smluvních ujednání.

18 Tak je tomu podle předkládajícího soudu v projednávané věci, pokud jde o rozsudek vydaný v prvním stupni, kterým mělo být podle čl. 339 odst. 2 občanského soudního řádu vyhověno návrhovým žádáním žalobkyně, aniž soud mohl ověřit existenci a obsah smlouvy.

19 Za těchto podmínek Sąd Okręgowy w Poznaniu (Krajský soud v Poznani) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 7 odst. 1 směrnice [93/13] vykládán v tom smyslu, že brání procesním předpisům, podle kterých může soud vydat rozsudek pro zmeškání založený výhradně na tvrzeních žalobce uvedených v žalobě, jež je povinen přijmout jako pravdivá v situaci, kdy se žalovaný – spotřebitel, řádně předvolaný k jednání, k jednání nedostaví a neuplatní ani žádnou procesní obranu?“

K předběžné otázce

20 Pokud jde nejprve o přípustnost projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, je třeba uvést, že z písemného vyjádření polské vlády vyplývá, že na rozdíl od výkladu předkládajícího soudu podle ní důkaz o existenci pohledávky nespadá do působnosti směrnice 93/13 a že tento soud, k němuž bylo podáno odvolání, by měl rozhodnout bez použití ustanovení týkajících se rozsudků pro zmeškání, takže řešení věci v původním řízení nezávisí na odpovědi na položenou otázku, a tato otázka není tedy relevantní.

21 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené v článku 267 SFEU pouze na vnitrostátním soudu, který rozhoduje spor a musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Proto týkají-li se položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 20. září 2017, Andriciuc a další, C-186/16, EU:C:2017:703, bod 19 a citovaná judikatura).

22 Z toho vyplývá, že se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí na vlastní odpovědnost a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí ze strany Soudního dvora rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 19. září 2019, Lovasné Tóth, C-34/18, EU:C:2019:764, bod 40 a citovaná judikatura).

23 V projednávaném případě přitom ze spisu předloženého Soudnímu dvoru zjevně nevyplývá, že situace ve věci odpovídá jedné z těchto hypotéz. Z předkládacího rozhodnutí zejména vyplývá, že odvolací soud je povinen posoudit, zda se soud prvního stupně dopustil nesprávného právního posouzení, když zamítl žalobu prodávajícího nebo poskytovatele z důvodu, že dokumenty, které měl k dispozici, mu neumožňovaly ověřit, zda byla pohledávka založena na zneužívajících ujednáních ve smyslu směrnice 93/13.

24 Mimoto podle čl. 1 odst. 1 a čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13 se tato směrnice vztahuje na ujednání ve smlouvách uzavřených mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, které nebyly sjednány individuálně (rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 51 a citovaná judikatura).

25 Vzhledem k tomu, že – jak vyplývá z informací poskytnutých předkládajícím soudem – spor v původním řízení je veden mezi poskytovatelem a spotřebitelem ve věci nároku týkajícího se pohledávky vyplývající ze smlouvy o spotřebitelském úvěru, jejíž znění je standardizované, může tudíž takový spor spadat do působnosti směrnice 93/13.

26 Projednávaná žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je tedy přípustná.

27 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že je na překážku výkladu vnitrostátního ustanovení, který by bránil soudu, jemuž byla předložena žaloba podaná prodávajícím nebo poskytovatelem proti spotřebiteli, spadající do oblasti působnosti této směrnice, a který rozhoduje rozsudkem pro zmeškání v případě, že se tento spotřebitel nedostavil k jednání, k němuž byl předvolán, přijmout důkazní opatření nezbytná k tomu, aby i bez návrhu posoudil zneužívající povahu ujednání, na kterých prodávající nebo poskytovatel založil svůj žalobní návrh, pokud má tento soud pochybnosti o zneužívající povaze těchto ujednání ve smyslu uvedené směrnice, a jenž by uvedenému soudu ukládal, aby rozhodl na základě tvrzení prodávajícího nebo poskytovatele, která je soud povinen přijmout jako pravdivá.

28 Nejprve je třeba připomenout, že podle čl. 2 písm. b) směrnice 93/13 musí být pojem „spotřebitel“ ve smyslu této směrnice chápán tak, že se jím rozumí „fyzická osoba, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely, které nespadají do rámce její obchodní nebo výrobní činnosti nebo povolání“. Pojem „prodávající nebo poskytovatel“ je v písmenu c) tohoto článku chápán jako „fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávně nebo soukromoprávně vlastněná, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním“.

29 Dále čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 stanoví, že členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a soutěžitelů byly k dispozici odpovídající a účinné prostředky zabraňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.

30 Soudní dvůr v ustálené judikatuře zdůraznil povahu a význam veřejného zájmu, jejž představuje ochrana spotřebitelů, kteří se nacházejí v nerovném postavení vůči prodávajícímu nebo poskytovateli z hlediska jak vyjednávací síly, tak úrovně informovanosti, což ho vede k tomu, že přistupuje na podmínky předem vyhotovené prodávajícím nebo poskytovatelem, aniž může ovlivnit jejich obsah (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. dubna 2019, Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, body 27 a 43, jakož i ze dne 11. března 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, bod 23).

31 Soudní dvůr tak upřesnil, že ochrana, kterou směrnice 93/13 přiznává spotřebitelům, se vztahuje na případy, kdy spotřebitel, který s prodávajícím nebo poskytovatelem uzavřel smlouvu obsahující zneužívající ujednání, neuplatní skutečnost, že tato smlouva spadá do působnosti této směrnice, a zneužívající povahu dotyčného ujednání buď proto, že svá práva nezná, nebo proto, že je odrazen od

jejich uplatnění z důvodu nákladů, které by vyvolalo soudní řízení (rozsudek ze dne 17. května 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 32 a citovaná judikatura).

32 Jakkoli Soudní dvůr již v několika ohledech a s přihlédnutím k požadavkům vyplývajícím z čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 vymezil způsob, jakým má vnitrostátní soud zajistit ochranu práv, která spotřebitelům vyplývají z této směrnice, nic to nemění na tom, že unijní právo v zásadě neharmonizuje řízení použitelná při přezkumu údajně zneužívající povahy smluvního ujednání, a že tato řízení tudíž spadají do působnosti vnitrostátních právních řádů členských států, avšak za podmínky, že nejsou méně příznivá než řízení upravující podobné situace podléhající vnitrostátnímu právu (zásada rovnocennosti) a že stanoví právo na účinnou právní ochranu ve smyslu článku 47 Listiny základních práv (rozsudky ze dne 31. května 2018, Sziber, C-483/16, EU:C:2018:367, bod 35, jakož i ze dne 3. dubna 2019, Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, bod 47).

33 Ohledně zásady rovnocennosti je třeba uvést, že Soudní dvůr nemá k dispozici žádnou informaci, která by byla s to vzbudit pochybnosti o souladu vnitrostátní právní úpravy, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, s touto zásadou.

34 Pokud jde o zásadu účinné právní ochrany, je třeba uvést, že každý případ, v němž vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, musí být analyzován s přihlédnutím k místu tohoto ustanovení v řízení jako celku, jeho průběhu a jeho zvláštnostem u různých vnitrostátních soudních orgánů. Specifika řízení však nemohou představovat okolnost, která může mít dopad na právní ochranu, které se musí spotřebitelům dostat na základě ustanovení směrnice 93/13 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. dubna 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 50 a citovaná judikatura).

35 Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že bez účinného přezkumu případné zneužívající povahy ujednání dotyčné smlouvy nelze zaručit dodržování práv přiznaných směrnicí 93/13 (rozsudek ze dne 13. září 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 62 a citovaná judikatura).

36 S cílem zajistit ochranu podle uvedené směrnice totiž Soudní dvůr ve věci týkající se také řízení o vydání rozsudku pro zmeškání zdůraznil, že nerovné postavení mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem může být narovnáno pouze pozitivním zásahem, vnějším ve vztahu k samotným smluvním stranám (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 28 a citovaná judikatura).

37 Zaprvé má vnitrostátní soud podle ustálené judikatury povinnost zkoumat zneužívající povahu smluvního ujednání spadajícího do působnosti směrnice 93/13 i bez návrhu, a odstraňovat tak nerovnováhu, která existuje mezi spotřebitelem a prodávajícím nebo poskytovatelem, pokud má za tímto účelem k dispozici nezbytné informace o právním a skutkovém stavu (rozsudek ze dne 11. března 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, bod 26 a citovaná judikatura).

38 Zadruhé v případě neexistence uvedených právních a skutkových okolností musí mít vnitrostátní soud, kterému byl předložen spor mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, možnost přijmout z úřední povinnosti důkazní opatření nezbytná pro účely prokázání, zda ujednání obsažené ve sporné smlouvě spadá do působnosti této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. března 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, body 36 a 37 a citovaná judikatura).

39 V projednávané věci ze skutečností obsažených ve spise předloženém Soudnímu dvoru vyplývá, že v řízení o vydání rozsudku pro zmeškání, o které se jedná ve věci v původním řízení, musí soud, kterému byl návrh na zahájení řízení předložen žalobcem, rozhodnout v případě, že se žalovaný nedostavil k jednání, na základě skutkových tvrzení uvedených žalobcem, která jsou považována za pravdivá, ledaže vzbuzují důvodné pochybnosti nebo byla uvedena s cílem obejít právní předpisy.

40 V tomto ohledu z judikatury citované v bodech 36 až 38 tohoto rozsudku vyplývá, že i v případě, že se spotřebitel nedostavil k jednání, musí být soud, kterému byl předložen spor týkající se smlouvy o spotřebitelském úvěru, s to přijmout důkazní opatření nezbytná k ověření potenciálně zneužívající povahy ujednání spadajících do působnosti směrnice 93/13, aby spotřebiteli zajistil ochranu jeho práv vyplývajících z této směrnice.

41 Je pravda, že Soudní dvůr upřesnil, že by dispoziční zásada, které se dovolává také maďarská vláda ve svém písemném vyjádření, a zásada *ne ultra petita* mohly být porušeny, pokud by vnitrostátní soudy byly povinny na základě směrnice 93/13 přehlížet nebo překročit meze předmětu sporu vytyčené návrhovými žádáními a žalobními důvody účastníků řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. března 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, bod 31).

42 V projednávaném případě se však nejedná o přezkum jiných smluvních ujednání, než jsou ta, na nichž poskytovatel, který podal návrh na zahájení soudního řízení, založil svůj nárok, a která jsou v důsledku toho předmětem sporu.

43 Předkládající soud totiž uvádí, že nemá k dispozici smlouvu představující základ sporné pohledávky, podepsanou oběma smluvními stranami, ale pouze kopii rámcové smlouvy, která neobsahuje podpis žalovaného.

44 Je přitom třeba konstatovat, že podle čl. 3 odst. 1 směrnice 93/13 se tato směrnice sice použije na ujednání, která nebyla sjednána jednotlivě, což konkrétně zahrnuje standardizované smlouvy, nicméně k závěru, že má soud „k dispozici informace o skutkových a právních okolnostech“ ve smyslu výše uvedené judikatury, nelze dospět pouze na základě toho, že soud má k dispozici kopii rámcové smlouvy používané tímto prodávajícím nebo poskytovatelem, nemá-li k dispozici listinu se zněním smlouvy uzavřené mezi stranami sporu, který mu byl předložen (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 64).

45 Dispoziční zásada a zásada *ne ultra petita* proto nebrání tomu, aby vnitrostátní soud od žalobce vyžadoval, aby předložil obsah jednoho či více dokumentů, které jsou základem pro jeho návrh, neboť takový návrh slouží pouze k zajištění procesního rámce dokazování (rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 68).

46 Z toho vyplývá, že účinná soudní ochrana nemůže být zaručena, pokud vnitrostátní soud, kterému prodávající nebo poskytovatel předložil spor se spotřebitelem a na který se vztahuje směrnice 93/13, nemá možnost v případě pochybností o zneužívající povaze těchto ujednání, i přes to, že se spotřebitel nedostavil k jednání, ověřit smluvní ujednání, na kterých prodávající nebo poskytovatel založil svůj návrh. Pokud je tento soud na základě vnitrostátního ustanovení povinen přijmout skutková tvrzení prodávajícího nebo poskytovatele za pravdivá, byl by pozitivní zásah tohoto soudu, vyžadovaný směrnicí 93/13 pro smlouvy spadající do její působnosti, zmařen.

47 Vnitrostátní soudy jsou přitom při použití vnitrostátního práva povinny vykládat toto právo v co největším možném rozsahu ve světle znění a účelu směrnice 93/13, aby dosáhly výsledku jí zamýšleného (rozsudek ze dne 17. května 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 41 a citovaná judikatura).

48 Pokud tudíž předkládající soud konstatuje, že takové vnitrostátní ustanovení, jako je čl. 339 odst. 2 občanského soudního řádu, brání soudu rozhodujícímu v řízení o vydání rozsudku pro zmeškání o žalobě prodávajícího nebo poskytovatele, aby provedl dokazování, které mu umožní i bez návrhu zkoumat ujednání, na která se vztahuje tato směrnice a jež jsou předmětem sporu, přísluší mu ověřit, zda by mohl být zvážen výklad v souladu s unijním právem prostřednictvím takových výjimek, jako jsou „důvodné pochybnosti“ nebo „obcházení zákona“, stanovených v tomto čl. 339 odst. 2, pokud by soudu, který má rozhodnout o vydání rozsudku pro zmeškání, umožnil přijetí nezbytných důkazních opatření.

49 V tomto ohledu je třeba připomenout, že s ohledem na všechna pravidla vnitrostátního práva a při uplatnění jím uznaných výkladových metod přísluší vnitrostátním soudům rozhodnout, zda a v jakém rozsahu je možné vykládat vnitrostátní ustanovení, jakým je článek 339 občanského soudního řádu, v souladu se směrnicí 93/13, aniž provedou výklad tohoto vnitrostátního ustanovení *contra legem* (obdobně viz rozsudek ze dne 17. dubna 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, bod 71 a citovaná judikatura).

50 Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že požadavek konformního výkladu ukládá vnitrostátním soudům povinnost změnit případně ustálenou judikaturu, vychází-li tato judikatura z výkladu vnitrostátního práva, který je neslučitelný s cíli směrnice (rozsudek ze dne 17. dubna 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, bod 72 a citovaná judikatura).

51 K tomu, aby vnitrostátní soudy mohly vyložit a aplikovat vnitrostátní právní předpisy v souladu s požadavky směrnice 93/13, musí i bez návrhu zkoumat, zda mají ujednání sjednaná mezi stranami zneužívající povahu, a za tímto účelem přijmout nezbytná důkazní opatření a v případě potřeby neaplikovat všechny vnitrostátní předpisy či vnitrostátní judikaturu, které takovému zkoumání brání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. listopadu 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 76 a citovaná judikatura).

52 Z výše uvedeného vyplývá, že čl. 7 odst. 1 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že je na překážku výkladu vnitrostátního ustanovení, který by bránil soudu, jemuž byla předložena žaloba podaná prodávajícím nebo poskytovatelem proti spotřebiteli, spadající do oblasti působnosti této směrnice, a který rozhoduje rozsudkem pro zmeškání v případě, že se tento spotřebitel nedostavil k jednání, k němuž byl předvolán, přijmout důkazní opatření nezbytná k tomu, aby i bez návrhu posoudil zneužívající povahu smluvních ujednání, na kterých prodávající nebo poskytovatel založil svůj žalobní návrh, pokud má tento soud pochybnosti o zneužívající povaze těchto ujednání ve smyslu uvedené směrnice.

K nákladům řízení

53 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

Článek 7 odst. 1 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách musí být vykládán v tom smyslu, že je na překážku výkladu vnitrostátního ustanovení, který by bránil soudu, jemuž byla předložena žaloba podaná prodávajícím nebo poskytovatelem proti spotřebiteli, spadající do oblasti působnosti této směrnice, a který rozhoduje rozsudkem pro zmeškání v případě, že se tento spotřebitel nedostavil k jednání, k němuž byl předvolán, přijmout důkazní opatření nezbytná k tomu, aby i bez návrhu posoudil zneužívající povahu smluvních ujednání, na kterých prodávající nebo poskytovatel založil svůj žalobní návrh, pokud má tento soud pochybnosti o zneužívající povaze těchto ujednání ve smyslu uvedené směrnice.

Podpisy.